

НІТРАТНОКИСЛОТНА УТИЛІЗАЦІЯ ЗОЛО-ШЛАКОВИХ ВІДХОДІВ ТЕПЛОЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

¹Хлопицький О. О., ²Савенков А. С.

¹ «Український державний хіміко-технологічний університет», м. Дніпро,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків,

Останнім часом все більше уваги приділяється кислотній утилізації золошлакових відходів. У якості кислот утилізації можна використовувати як мінеральні так і органічні кислоти. Все залежить від природи золошлаку, мети утилізації та продукту який бажають отримати з урахуванням економічно вигідних показників впровадження майбутньої технології.

В роботі використовували золошлакові відходи Дніпропетровського регіону (табл. 1), що представляють собою розсипчастий матеріал сірувато-чорного кольору різного фракційного складу та розбавлену нітратну кислоту.

Таблиця 1 – Хімічний склад вихідного золошлаку

Компонент	Вміст, %	Компонент	Вміст, %
CaO	2,76	SiO ₂	42,6
Fe ₂ O ₃	29,4	S	0,27
Al ₂ O ₃	17,4	TiO ₂	0,35
MnO	0,20		

Вилуговування золошлакових відходів, нітратною кислотою проводили використовуючи лабораторну установку з додержанням основних технологічних параметрів процесу.

Одержаний в процесі вилуговування розчин та осад досліджували на наявність цінних елементів (табл. 2) з використанням сучасних методів аналізу компонентів.

Таблиця 2 – Хімічний склад одержаного розчину та твердої фази

Компонент	Розчин, %	Тверда фаза, %
Ca	11,45	0,03
Fe	77,99	0,05
Al	3,14	0,03
Mn	0,66	0,01
Si	0,03	99,8
S	0,39	0,02
Ti	0,23	-

З аналізу одержаних експериментальних даних можна зробити висновок, що майже всі компоненти (крім Si) повністю переходять у нітратний розчин. Найбільший вміст у розчині мають такі компоненти, як: Fe, Ca, Al. Неможливість переходу Si у розчин пов'язана з його нерозчиненням у нітратній кислоті та скупченням у твердій фазі.

Запропонована нами нітратнокислотна утилізація, як один із інноваційно-пріоритетних напрямків переробки відходів, має ряд переваг: унеможливлення одержання твердих побічних продуктів; одержання розчинів не забруднених хлоридами та сульфатами; можливість одержання широкого кола рідких та твердих комплексних мінеральних добрив; дешевизна реагенту та можливість його повторного використання.